

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΘΕΜΑΤΑ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α.** Ένας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την οικονομική ζωή των ανθρώπων είναι η αβεβαιότητα που υπάρχει σχετικά με τα αποτελέσματα των ενεργειών τους.
- β.** Όταν η συνάρτηση ζήτησης ενός προϊόντος είναι ισοσκελής υπερβολή, η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το προϊόν μεταβάλλεται, καθώς μεταβάλλεται η τιμή του.
- γ.** Το σταθερό κόστος επιβαρύνει την επιχείρηση και όταν ακόμη η παραγωγή της είναι μηδέν.
- δ.** Στη βραχυχρόνια περίοδο παραγωγής, η συμπεριφορά του συνολικού, του μέσου και τους οριακού προϊόντος εξηγείται από το νόμο της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης.
- ε.** Η εισοδηματική ελαστικότητα των κανονικών αγαθών είναι αρνητική.

Μονάδες 15

Στις παρακάτω προτάσεις **A2** και **A3** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και, δίπλα του, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A2. Μια επιχείρηση λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο παραγωγής. Όταν παράγει 40 μονάδες, παρουσιάζει μέσο μεταβλητό κόστος 8 χρηματικές μονάδες και συνολικό κόστος 400 χρηματικές μονάδες. Το σταθερό κόστος (FC) της επιχείρησης είναι

- α.** $FC = 80$ χρηματικές μονάδες
- β.** $FC = 320$ χρηματικές μονάδες
- γ.** $FC = 5$ χρηματικές μονάδες
- δ.** $FC = 40$ χρηματικές μονάδες

Μονάδες 5

A3. Η καμπύλη ζήτησης ενός αγαθού είναι ευθεία γραμμή που τέμνει τον άξονα των τιμών στο σημείο A και τον άξονα των ποσοτήτων στο σημείο B. Στο μέσο M του

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ «ΘΕΣΜΟΣ»**27 ΧΡΟΝΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

ευθύγραμμου τμήματος AB, για την ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή ι-σχύει

α. $|E_D| > 1$

β. $0 < |E_D| < 1$

γ. $|E_D| = 1$

δ. $E_D = 0$

Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ**ΘΕΜΑ Β**

Β1. Να περιγράψετε, με τη βοήθεια διαγράμματος που θα σχεδιάσετε (μονάδες 5), τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζουν την προσφορά ενός αγαθού οι παρακάτω προσδιοριστικοί παράγοντες (*ceteris paribus*):

α. οι τιμές των παραγωγικών συντελεστών (μονάδες 7)

β. η τεχνολογία παραγωγής του (μονάδες 5)

γ. οι καιρικές συνθήκες (μονάδες 4)

δ. ο αριθμός των επιχειρήσεων (μονάδες 4)

Στην παραπάνω περιγραφή να χρησιμοποιηθεί το ίδιο διάγραμμα για όλες τις περιπτώσεις.

Μονάδες 25

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ**ΘΕΜΑ Γ**

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας με τους μέγιστους συνδυασμούς παραγωγικών δυνατοτήτων μιας οικονομίας που παράγει μόνο τα αγαθά X και Ψ. Όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται πλήρως και αποδοτικά και η τεχνολογία παραγωγής τους είναι δεδομένη.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους Ψ (Κ.Ε. _X)	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους X (Κ.Ε. _Ψ)
A	0	300		
			2	;
B	;	220		
			;	1/3
Γ	70	;		
			;	1/4

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ «ΘΕΣΜΟΣ»**27 ΧΡΟΝΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

Δ	90	50		
			;	;
Ε	100	0		

- Γ1.** Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και, κάνοντας του κατάλληλους υπολογισμούς, να αντικαταστήσετε τα ερωτηματικά με τις σωστές αριθμητικές τιμές.
Μονάδες 7
- Γ2.** Να σχεδιάσετε την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων (ΚΠΔ) της οικονομίας.
Μονάδες 4
- Γ3.** Ποια είναι η μέγιστη ποσότητα του αγαθού Ψ που μπορεί να παραχθεί, όταν παράγονται 75 μονάδες από το αγαθό Χ;
Μονάδες 4
- Γ4.** Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας, να εξετάσετε, κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς, πού βρίσκεται ο συνδυασμός $K(X = 92, \Psi = 30)$ σε σχέση με την ΚΠΔ και να εξηγήσετε την οικονομική του σημασία.
Μονάδες 5
- Γ5.** Πόσες μονάδες από το αγαθό Χ πρέπει να θυσιαστούν, για να παραχθούν οι τελευταίες 110 μονάδες από το αγαθό Ψ;
Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ**ΘΕΜΑ Δ**

Οι αγοραίες συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς ενός αγαθού X είναι γραμμικές. Όταν η τιμή του αγαθού είναι 5€, τότε η προσφερόμενη ποσότητά του είναι 30 μονάδες και το έλλειμμα που εμφανίζεται στην αγορά είναι 50 μονάδες. Όταν η τιμή του αγαθού αυξάνεται από 5€ σε 6€, η προσφερόμενη ποσότητα είναι 32 μονάδες και η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή του είναι $E_D = -\frac{1}{2}$.

- Δ1.** Να βρείτε τις αγοραίες συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς.
Μονάδες 8
- Δ2.** Να υπολογίσετε αλγεβρικά την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας του αγαθού στην αγορά.
Μονάδες 4
- Δ3.** Να υπολογίσετε σε ποια τιμή του αγαθού παρουσιάζεται έλλειμμα 20 μονάδων προϊόντος.
Μονάδες 4
- Δ4.** Να υπολογίσετε την ποσοστιαία μεταβολή της συνολικής δαπάνης των καταναλωτών, όταν η τιμή του αγαθού αυξάνεται από 5€ σε 6€ (μονάδες 2). Να δικαιολογήσετε τη μεταβολή της συνολικής δαπάνης με τη βοήθεια της ελαστικότητας ζήτησης ως προς την τιμή (μονάδες 2).
Μονάδες 4
- Δ5.** Το αγαθό Ψ είναι συμπληρωματικό του αγαθού Χ. Μια μεταβολή στην τιμή του συμπληρωματικού αγαθού Ψ (*ceteris paribus*) είχε ως αποτέλεσμα να διαμορφωθεί η αγοραία συνάρτηση ζήτησης του αγαθού Χ ως εξής: $Q'_D = 110 - 8P$.

α. Να υπολογίσετε τη νέα τιμή και τη νέα ποσότητα ισορροπίας του αγαθού X (μονάδες 2)

β. Να απαντήσετε αν η τιμή του συμπληρωματικού αγαθού Ψ αυξήθηκε ή μειώθηκε, αιτιολογώντας την απάντησή σας (μονάδες 3).

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1. α. Σωστό

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Σωστό

ε. Λάθος

A2. α

A3. γ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B1. Σχ. βιβλίο, σελ. 83 – 84 § 5 Διάγραμμα 4.4

α. Οι τιμές των παραγωγικών συντελεστών

β. Η τεχνολογία

γ. Οι καιρικές συνθήκες

δ. Ο αριθμός των επιχειρήσεων.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους Ψ (Κ.Ε. _X)	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους X (Κ.Ε. _Ψ)
A	0	300		
			2	1/2
B	$X_B = 40$	220		
B ₁	$X_{B_1} = 50$	$\Psi_{B_1} = 190$	3	1/3
Γ	70	$\Psi_{\Gamma} = 130$		
Γ ₁	$X = 75$	$\Psi_{\Gamma_1} = 110$	4	1/4
Δ	90	50		
Δ ₁	$X = 92$	Ψ_{Δ_1}	5	1/5
E	100	0		

$$\Gamma 1. \quad KE_{\frac{X/\Psi}{A \rightarrow B}} = 2 \Rightarrow KE_{\frac{\Psi/X}{B \rightarrow A}} = \frac{1}{2}$$

$$KE_{\frac{\Psi/X}{\Gamma \rightarrow B}} = \frac{1}{3} \Rightarrow KE_{\frac{X/\Psi}{B \rightarrow \Gamma}} = 3$$

$$KE_{\frac{\Psi/X}{\Delta \rightarrow \Gamma}} = \frac{1}{4} \Rightarrow KE_{\frac{X/\Psi}{\Gamma \rightarrow \Delta}} = 4$$

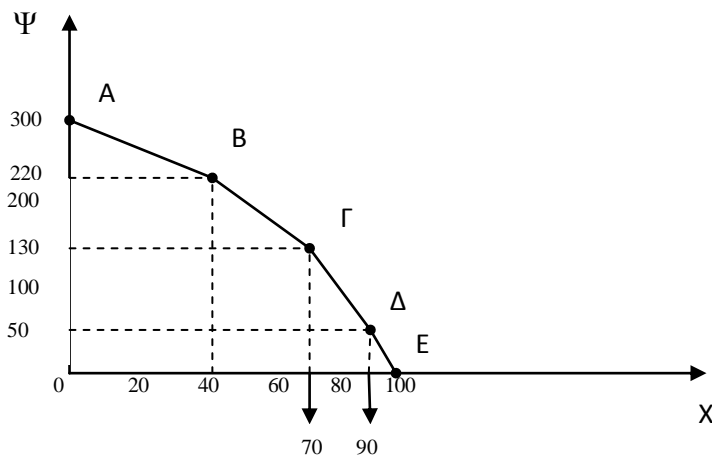
$$KE_{\frac{X/\Psi}{\Delta \rightarrow E}} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = \frac{50-0}{100-90} = \frac{50}{10} = 5$$

$$KE_{\frac{\Psi/X}{E \rightarrow \Delta}} = \frac{1}{KE_{\frac{X/\Psi}{\Delta \rightarrow E}}} = \frac{1}{5}$$

$$X_B : KE_{\frac{X/\Psi}{A \rightarrow B}} = 2 \Rightarrow \frac{300-220}{X_B-0} = 2 \Rightarrow 80 = 2X_B \Rightarrow \boxed{X_B = 40}$$

$$\Psi_{\Gamma} : KE_{\frac{X/\Psi}{B \rightarrow \Gamma}} = 3 \Rightarrow \frac{220-\Psi_{\Gamma}}{70-40} = 3 \Rightarrow 220-\Psi_{\Gamma} = 90 \Rightarrow \boxed{\Psi_{\Gamma} = 130}$$

Γ2.

$$\Gamma 3. \quad KE_{\frac{X/\Psi}{\Gamma \rightarrow \Delta}} = 4, \quad KE_{\frac{X/\Psi}{\Gamma \rightarrow \Gamma_1}} = \frac{130-\Psi_{\Gamma_1}}{75-70} \Rightarrow \frac{130-\Psi_{\Gamma_1}}{5} = 4 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 130-\Psi_{\Gamma_1} = 20 \Rightarrow \boxed{\Psi_{\Gamma_1} = 110}$$

Η μέγιστη ποσότητα του αγαθού Ψ που μπορεί να παραχθεί όταν παράγονται 75 μονάδες X είναι $\boxed{\Psi = 110}$.

$$\Gamma 4. \quad K(X = 92, \Psi = 30)$$

$$ΚΕ_{X_{\Delta \rightarrow \Delta_1}} = 5 \Rightarrow \frac{50 - \Psi_{\Delta_1}}{92 - 90} = 5 \Rightarrow 50 - \Psi_{\Delta_1} = 10 \Rightarrow \boxed{\Psi_{\Delta_1} = 40}.$$

Για $X = 92, \Psi_{\max} = 40$.

Άρα ο συνδυασμός $K(X = 92, \Psi = 30)$ είναι εφικτός συνδυασμός, συνδυασμός μειωμένης απόδοσης. Η παραγωγή της οικονομίας αντιστοιχεί σε σημείο κάτω από την ΚΠΔ της. Συνεπώς η οικονομία αυτή δε χρησιμοποιεί όλες τις παραγωγικές της δυνατότητες και ορισμένοι ή όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται.

Γ5. $\Psi_{B_1} = 300 - 110 = 190$

$$ΚΕ_{\Psi/X_{B_1 \rightarrow B}} = \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{X_{B_1} - 40}{220 - 190} = \frac{1}{3} \Rightarrow 3(X_{B_1} - 40) = 30 \Rightarrow X_{B_1} - 40 = 10 \Rightarrow \boxed{X_{B_1} = 50}.$$

Συνεπώς για να παραχθούν οι τελευταίες 110 μονάδες Ψ θα θυσιαστούν $X = 50 - 0 = 50$ μονάδες.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

P	Q_D	Q_S	ΕΛΛΕΙΜΜΑ	E_D
5	$\boxed{80}$	30	50	$-\frac{1}{2}$
6	$Q = 72$	32		

Δ1. Για $P = 5: Q_D - Q_S = 50 \Rightarrow Q_D - 30 = 50 \Rightarrow Q_D = 80$.

$$E_D = -\frac{1}{2} \Rightarrow \frac{Q - 80}{6 - 5} \cdot \frac{5}{80} = -\frac{1}{2} \Rightarrow \frac{(Q - 80) \cdot 5}{80} = -\frac{1}{2} \Rightarrow 10 \cdot (Q - 80) = -80 \Rightarrow Q - 80 = -8 \Rightarrow \boxed{Q = 72}.$$

Συνάρτηση Ζήτησης:

$$\frac{Q_D - Q_1}{P - P_1} = \frac{Q_2 - Q_1}{P_2 - P_1} \Rightarrow \frac{Q_D - 80}{P - 5} = \frac{72 - 80}{6 - 5} \Rightarrow$$

$$\frac{Q_D - 80}{P - 5} = -8 \Rightarrow Q_D - 80 = -8P + 40 \Rightarrow \boxed{Q_D = 120 - 8P}.$$

Συνάρτηση Προσφοράς :

$$\frac{Q_S - Q_1}{P - P_1} = \frac{Q_2 - Q_1}{P_2 - P_1} \Rightarrow \frac{Q_S - 30}{P - 5} = \frac{32 - 30}{6 - 5} \Rightarrow$$

$$\frac{Q_s - 30}{P - 5} = 2 \Rightarrow Q_s - 30 = 2P - 10 \Rightarrow \boxed{Q_s = 20 + 2P}.$$

Δ2. Στο σημείο ισορροπίας ισχύει:

$$Q_D = Q_S \Rightarrow 120 - 8P_0 = 20 + 2P_0 \Rightarrow 100 = 10P_0 \Rightarrow \boxed{P_0 = 10}$$

$$\boxed{Q_0 = 40}.$$

Δ3. ΕΛΛΕΙΜΜΑ = $Q_D - Q_S \Rightarrow 120 - 8P - 20 - 2P = 20 \Rightarrow 80 = 10P \Rightarrow \boxed{P = 8}$.

Δ4.

P	Q _D	ΣΔ
5	80	400
6	72	432

$$\% \Delta \Sigma \Delta = \frac{\Sigma \Delta_2 - \Sigma \Delta_1}{\Sigma \Delta_1} \cdot 100 = \frac{432 - 400}{400} \cdot 100 = 8\%.$$

$$E_D = -\frac{1}{2} \text{ άρα } |E_D| < 1, \text{ η ζήτηση είναι ανελαστική.}$$

$$\text{Ισχύει } \left| \frac{\Delta Q}{Q} \% \right| < \left| \frac{\Delta P}{P} \% \right|.$$

Επομένως η Συνολική Δαπάνη αυξάνεται με την αύξηση της τιμής.

Δ5. α. Στο νέο σημείο ισορροπίας ισχύει:

$$Q'_D = Q_S \Rightarrow 110 - 8P'_0 = 20 + 2P'_0 \Rightarrow 90 = 10P'_0 \Rightarrow \boxed{P'_0 = 9}, \boxed{Q'_0 = 38}.$$

β. Επειδή η $P'_0 < P_0$ και $Q'_0 < Q_0$, η ζήτηση έχει μειωθεί άρα η τιμή του συμπληρωματικού αγαθού Ψ έχει αυξηθεί. Η ζήτηση ενός αγαθού μεταβάλλεται προς την αντίθετη κατεύθυνση με τη μεταβολή της τιμής του συμπληρωματικού του.

Επιμέλεια:

Γ. ΤΑΣΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ – Σ. ΜΑΛΑΝΟΣ

ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΜΑΤΩΝ

Τα θέματα στο μάθημα Αρχές Οικονομικής Θεωρίας χαρακτηρίζονται βατά. Καλύπτουν σχεδόν το σύνολο της ύλης και απευθύνονταν σε καλά προετοιμασμένους μαθητές. Ο βαθμός δυσκολίας σε σχέση με τα περσινά θέματα είναι περίπου στο ίδιο επίπεδο.